

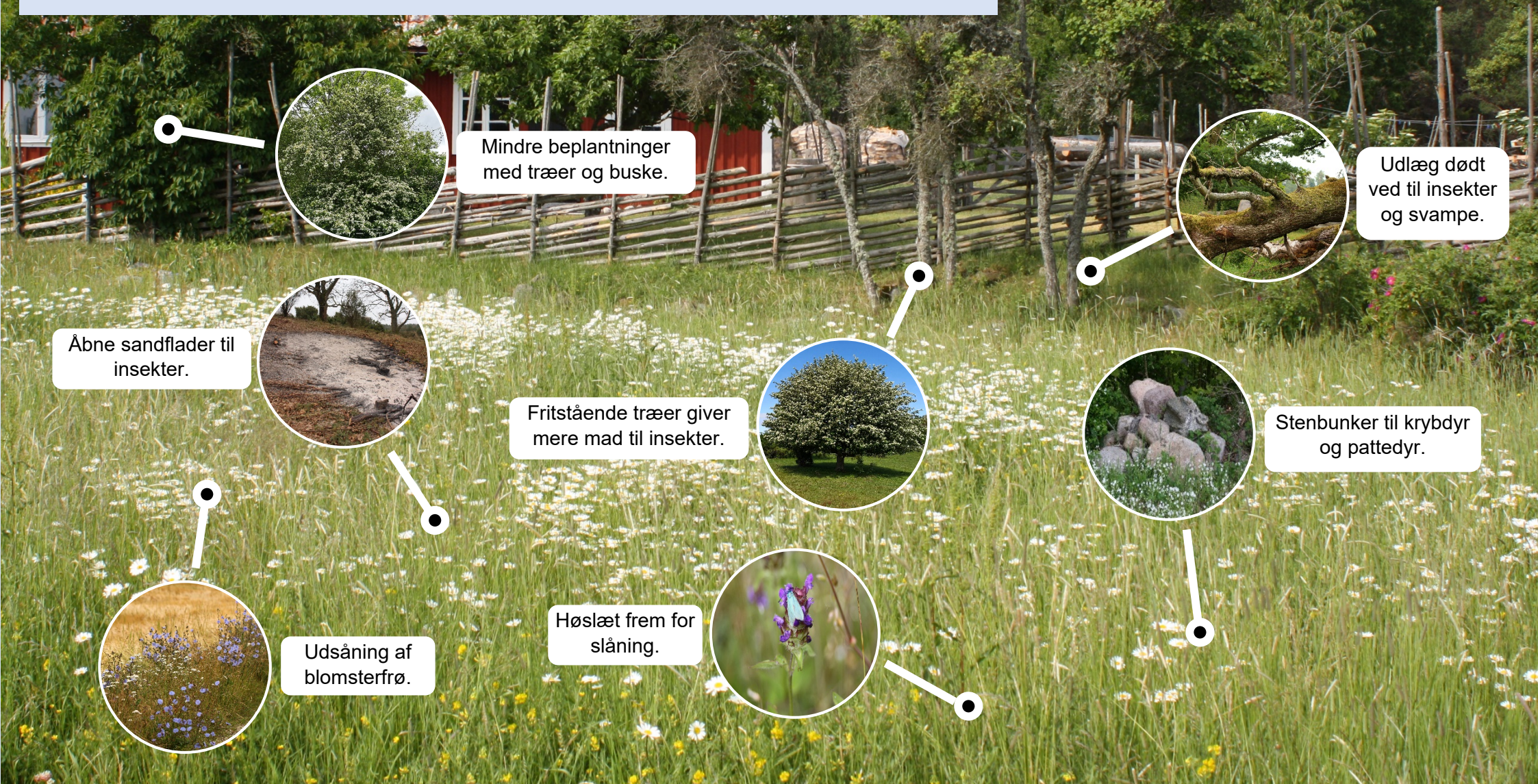
NATURFREMMEDE TILTAG HOS PRIVATE

Kend og vær om naturen i din egen have

- Bevar og beskyt de eksisterende levesteder.
- Skab nye levesteder, hvor der ingen er.
- Brug de naturfremmende tiltag som en aktiv del af havens indretning.

Nedenfor ses en række eksempler på tiltag, der kan iværksættes i private haver. På den modsatte side gennemgås de enkelte tiltag med henvisning til konkrete vejledninger. Kontakt kommunen hvis du ønsker konkrete råd til, hvad du kan gøre for naturen på din grund.

Mindre beplantninger med træer og buske.

Udlæg dødt ved til insekter og svampe.

Åbne sandflader til insekter.

Fritstående træer giver mere mad til insekter.

Stenbunker til krybdyr og pattedyr.

Udsåning af blomsterfrø.

Høslæt frem for slåning.

ANBEFALEDE TILTAG HOS PRIVATE

TILTAG	SVAMP-EFFEKT ¹	BESKRIVELSE
Mindre beplantninger med træer og buske		Træer og buske spiller en vigtig rolle for mange arter af insekter, fugle og pattedyr. Småbeplantninger kan fungere som vigtige levesteder og som økologisk forbindelse mellem naturområder. I kommunens FAKTAARK OM KRAT OG LEVENDE HEGN kan du finde vejledning i, hvordan der plantes, så biodiversiteten fremmes. I FAKTAARK OM HJEMMEHØRENDE TRÆER OG BUSKE kan du læse mere om, hvilke træer og buske der har den største effekt på naturen.
Udsåning af blomsterfrø		Blomster er en vigtig fødekilde for bier og andre bestøvere. Derudover er der mange arter af insekter, der lever af blade og saft fra blomsterne. Disser har en vigtig plads i fødekæden, som fødeemne for mange arter. I områder uden naturlige forekomst af blomster, kan det være en fordel at udså blomster. Det er dog altid bedst, hvis man kan lade blomsterne komme af sig selv. I kommunens VEJLEDNING OM UDSÅNING AF BLOMSTERFRØ kan du læse mere om metoden. Udsåning af blomster bør aldrig finde sted nær beskyttet natur, da dette vil kunne påvirke den naturlige flora negativt.
Stenbunker		Stenbunker er gode leve- og overvintringssteder for krybdyr og andre smådyr. Ved at placere stenbunker på ubrugte arealer hjælper man disse arter. Placer gerne stenbunken, hvor der er mest mulig solpåvirkning. Her kan stenene fungere som en radiator, til glæde for de varmeelskende dyr.
Åbne sandflader		Åbne og soleksponerede sandflader er redesteder for mange vilde bier. Andre arter af biller, edderkopper og fugle bruger sandfladerne til at jage bytte. En åben sandflade kan nemt laves ved at skrabe det øverste jordlag af. Hvis jorden er meget leret, kan der med fordel udlægges filtersand eller lignende. Dog gerne en sand med høj permeabilitet, så regnvand ledes ubesværet igennem.
Grenbunker og dødt ved		Dødt ved er en vigtig ressource for svampe og mange insekter. Ved at efterlade stammer og grene, når der ryddes eller beskæres, laves der gode levesteder for disse arter. Hvis du ønsker et mere ordnet udtryk, kan du etablere et kvashegn. De bedste effekter for biodiversiteten opnås, hvis træet placeres, så der er mest mulig solpåvirkning. I kommunens FAKTAARK OM GAMLE TRÆER kan du læse mere om, hvorfor træer og dødt ved er vigtigt for naturen. Her kan du også læse om, hvordan syge og skadede træer kan bevares.
Høslæt		For at sikre de lysåbne forhold og samtidig gradvis udpine jorden, anbefales to årlige høslæt, hvor det afklippede materiale bortskaffes. Et tidligt i foråret og et sent i efteråret. På denne måde udpines jorden gradvist, hvilket har en gavnlig indvirkning på den blomstrende flora, som let udkonkurreres af mere dominerende arter, som skaber et mere monotont vegetationsbillede. Læs mere i VEJLEDNING OM UDSÅNING AF BLOMSTERFRØ
Fritstående træer		Fritstående træer huser flere arter end træer der står i en tæt beplantning. Derfor er det vigtigt at passe på de fritstående træer i vores åbne land og tættere bebyggede områder. I kommunens FAKTAARK OM GAMLE TRÆER kan du læse mere om, hvordan du bevarer syge og skadede træer uden at fælde dem. Hvis du ønsker at plante nye fritstående træer, kan der findes inspiration i FAKTAARKET OM HJEMMEHØRENDE TRÆER OG BUSKE .

¹Hedensted Kommune har i 2022 vedtaget en strategi for biodiversitet for hele kommunen. I strategien præsenteres kommunens mål for biodiversiteten indenfor fem indsatsområder – Eksisterende natur, landbrug og skovbrug, virksomheder, private og kommunen. Indsatserne prioriteres efter effekten på biodiversitet ved hjælp af SVAMP-modellen. SVAMP-modellen opstiller fem grundprincipper der har betydning for en effektiv og målrettet indsats for naturen. De fem grundprincipper er – Sammenhæng, Variation, Arvesølvet, Mental omstilling og Plads. Du kan læse mere om kommunens arbejde på Hedensted.dk –

[Strategi for biodiversitet - Hedensted Kommune](#)

 SAMMENHÆNG VARIATION ARVESØLVET MENTAL OMSTILLING PLADS

